

ФУНКЦІОНУВАННЯ ВІТЧИЗНЯНОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

ГОНЧАР Єва,

здобувач вищої освіти групи Ф 3/1

обліково-фінансовий факультет

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: Досліджено особливості функціонування банківських установ України в період дії воєнного стану - особливого правового режиму, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності. Проаналізовано зміни, які відбулися в обслуговуванні клієнтів банків після 24 лютого 2022 р., визначено позитивні аспекти роботи українських банків у непрості часи російсько-української війни.

Ключові слова: Національний банк України, воєнний стан, банківське обслуговування, онлайн-банкінг.

Банківська система України зіткнулася з великими викликами у зв'язку з війною, проте з часом відбулося пристосування до нових умов функціонування і наразі банки працюють стабільно та практично без перебоїв у своїй діяльності.

З початком російської агресії на території України у діяльності національної банківської системи відбулися такі зміни:

- Встановлено обмеження на зняття готівки без комісій :
 - а) в національній валюті - у розмірі 100 тис. грн на день;
 - б) у валюті рахунку - в еквіваленті 100 тис. грн на день;
- Встановлено лімітування на P2P-перекази.
- Обмежено суми операцій «quasicash»;
- Лімітовано зняття готівки з рахунків в іноземній валюті [1].

Досвід інших країн, які знаходилися у стані війни, свідчить, що банківська система за таких умов зазвичай працює день-два, а потім призупиняє свою діяльність. Незважаючи на активні воєнні дії в Україні, банківські установи продовжують надавати послуги своїм клієнтам, спостерігається зростання безготівкових платежів [2].

Вже сьогодні, коли дозволяє безпекова ситуація, працюють приблизно 78% банківських відділень (на початку війни було і 35, і 40, і 50%), відкриваються і нові відділення банків, зокрема на звільнених територіях [3]. Робота банківських установ у такі складні часи надає можливість отримувати пенсії та інші види виплат

особам, які не володіють сучасними технологіями та не можуть отримати соціальні виплати у безготівковій формі.

Використання онлайн-банкінгу дозволяє збирати великі грошові суми за короткий часовий період і таким чином допомагати українській армії та громадянам, які потребують матеріальної допомоги, зокрема внутрішньопереміщеним особам та пораненим внаслідок бойових дій на території України.

Зростання валютного курсу долара США впливає на зростання цін на товари і послуги, продукти першої необхідності та пальне, але економічна ситуація в країні хоч і важка, та все ж стабільна завдяки діям Національного банку України.

З метою стабілізації валютного ринку Національний банк України запровадив численні обмеження та зафіксував обмінний курс гривні до долара США. Такі заходи є тимчасовими, їхня тривалість залежатиме від стану валютного ринку. Фіксація курсу не повинна зменшувати увагу банківських установ до управління валютними ризиками. З травня 2022 р. ліміти валютних позицій банків знижено з 15% до 5% від регулятивного капіталу, збалансування валютної позиції знизить чутливість до валютного ризику [4].

У сучасних умовах функціонування головна місія банківської системи — не допускати перебоїв у банківському обслуговуванні громадян та компаній. Вже багато банківських установ запровадили програми підтримки клієнтів у воєнний час: зменшено або взагалі скасовано комісії, введено кредитні канікули, пролонговано картки тощо.

Отже, банки забезпечують роботу своїх відділень в безперебійному режимі в умовах відсутності загроз життю та здоров'ю населення. Деякі банківські відділення ще тимчасово не працюють, а інші - переведені на особливий режим роботи. Але громадяни все ще отримують заробітні плати, стипендії, пенсії та соціальні виплати безперебійно. Звичайно певні обмеження функціонування банківської системи України відбулися, але в загальному - доступ до проведення банківських операцій залишається відкритим та простим для використання.

Література:

1. Під час воєнного стану діють обмеження на перекази з України за кордон та на зняття готівки з рахунків в іноземній валюті. Вінницька обласна військова адміністрація: веб-сайт. URL: <https://www.vin.gov.ua/news/ostanni-novyny/46357> (дата звернення 13.10.2022).
2. Інтерв'ю з Ярославом Матузкою. Forbes: веб-сайт. URL: <https://forbes.ua/inside/> (дата звернення 13.10.2022).
3. Як працює банківська система у воєнний час — розповідає експертка. Суспільне: веб-сайт. URL: <https://suspilne.media/243597> (дата звернення 15.10.2022).
4. НБУ – фінансовий стан України під час війни. Finbalance: веб-сайт. URL: <https://finbalance.com.ua/news/> (дата звернення 15.10.2022).

Annotation: The peculiarities of the functioning of banking institutions of Ukraine during the period of martial law - a special legal regime introduced in Ukraine or in some of its localities in the event of armed aggression or threat of attack, danger to the state independence of Ukraine, and its territorial integrity - have been studied. Changes that occurred in bank customer service after February 24, 2022 were analyzed, and positive aspects of the work of Ukrainian banks during the difficult times of the Russian-Ukrainian war were identified.

Key words: National Bank of Ukraine, martial law, banking services, online banking.

*Науковий керівник – БУРКОВСЬКА А. В.,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

ЖОВТА Наталія, здобувач вищої освіти
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

БАРИШЕВСЬКА Інна, кандидат економічних наук,
доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

Анотація: У публікації висвітлено роль контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками в управлінні фінансово-господарською діяльністю підприємства. Обґрунтовано необхідність регулярного внутрішнього контролю та його вплив на достовірність та повноту інформації про стан розрахунків із кредиторами підприємства за одержані матеріальні